Region Stockholm

FÖRSLAG TILL TILLÄGGSBESLUT
2021-01-26

TN 2020-1415,
FUT 2020-1352

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Trafiknämnden
Ärende 6

Angående Yttrande över regionrevisorernas delrapport 2020 avseende trafiknämnden inklusive AB Storstockholms Lokaltrafik

2020 var inte ett år som andra, coronapandemin drabbade världen, Sverige och Stockholmsregionen. Det återspeglas även i revisorernas delårsrapport. Pandemin har tydliggjort brister, lärt oss nya sätt att arbeta och vi vet fortfarande inte hur den långsiktigt kommer påverka SL-trafiken. Men det är tydligare än nånsin att det finns mycket arbete att göra och revisorernas arbete är ett viktigt verktyg i arbetet.

Revisionen ger oss en översyn av hur verksamheten fungerar och hur förvaltningen och nämnden arbetar. Det görs mycket bra arbete men det finns förbättringsområden som revisionens delrapport lyfter fram. Revisonens granskning kan och bör användas som ett verktyg för att identifiera och arbeta med dessa områden för att kollektivtrafiken i Stockholmsregionen ska förbättras.

Kollektivtrafiken stod redan innan coronapandemin inför stora utmaningar med befolkningsökningen och de krav på investeringar och utbyggd trafik denna för med sig. Om dessa inte sköts på ett ekonomiskt ansvarsfullt sätt riskerar kostnaderna att fortsätta växa i en takt som på sikt äventyrar regionens ekonomi och går ut över resenärerna i form av neddragen trafik eller att nya trafikinvesteringar inte finns på plats när de behövs. Nu måste dessa planer kompletteras med analyser av framtida resenärsmönster för att fortsätta vara aktuella.

Revisionen har tidigare, och fortsätter att, kritiserat trafiknämndens investeringsverksamhet. Den långsiktiga kontrollen och riskbedömningen samt prioriteringen emellan objekt får kritik igen. Detta är en synpunkt som socialdemokraterna helt delar. Ett typexempel på den dåliga kontrollen är fördyringarna av tunnelbanans utbyggnad vilket är något vi förväntar oss att revisorerna kommer att granska ytterligare i årsredovisningen. Kopplat till detta fortsätter revisorerna kritisera behovet av att trafiknämnden har bättre kontroll över tillkommande investeringsbehov både till följd av utbyggnaden av tunnelbanan och också ersättningsinvesteringar då anläggningen i många delar är gammal och sliten.

Precis som tidigare bedömer revisionen att det finns behov av tydligare redovisningar av personal- och konsultkostnaderna, med fördelning mellan drift- och investeringsredovisning för att kunna följa upp efterlevnaden av målet att minska konsultanvändning. Idag göms konsultkostnader på investeringsprojekt undan i investeringsbudgeten vilket gör det nästan omöjligt att följa upp kostnaderna. Vi socialdemokrater har länge varit kritiska mot det beroende av konsulter som finns och stöttar därför målet om att minska konsultanvändningen men transparensen måste öka.

Revisionen rekommenderade nämnden redan 2018 att säkerställa att det finns förutsättningar för ett tillräckligt brandskydd i verksamheten med en samlad prioritering och löpande uppföljning. 2019 förelade Stockholms brandförsvar nämnden att skyndsamt installera avskiljande vägg- och dörrpartier, vars syfte är att förhindra och fördröja spridningen av brandgaser vid utrymning, på samtliga 51 undermarkstationer. Detta kommer att handla om betydande belopp och här behövs en genomarbetad åtgärdsplan.

Resenärssäkerhet är viktigt för oss socialdemokrater. Att pausa arbetet med plattformsbarriärerna under lång tid tycker vi därför är tveksamt. Vi vill så fort det är möjligt återuppta det arbetet och avsatte medel för det i vår budget.

Vi socialdemokrater har länge drivit frågan om att beslut om trafikeringen för kommande år (i folkmun kända som tidtabellsförändringarna) ska fattas av nämnden. Vi ser att det är rimligt att politiken fattar de besluten. Revisionen ifrågasätter nu ifall gällande ordning där detta beslut är delegerat till förvaltningschefen är överensstämmande med kommunallagen då det får stora ekonomiska konsekvenser att fortsätta köra trafiken med det sviktande resenärsunderlaget coronapandemin orsakat. Vi förutsätter att förvaltningen granskar detta med jurist och återkommer till nämnden med resultatet. Vi står dock fortfarande fast vid vår åsikt om att nämnden borde fatta dessa beslut alla år och inte bara eventuellt de år då ekonomin är hårt drabbad av en pandemi.

Vi socialdemokrater ser revisionens granskning av trafiknämndens agerande gällande coronapandemin under våren som ett viktigt steg i ett utvärderings och förbättringsarbete. Att dra lärdomar av pandemin för att stå bättre rustade inför nästa kris – oavsett om det är en pandemi eller något annat är viktigt och även här kan revisionens granskning hjälpa nämnden. Redan nu så har revisionen gjort en del konstateranden. Den epidemiberedskapsplan som regionen har omfattar inte kollektivtrafiken. Spårbarheten i besluten som fattats under pandemin är viktig ur ett demokratiskt och utvärderingsperspektiv. Revisionen konstaterar att ordförandes beslut liksom förvaltningschefens delegationsbeslut är anmälda till nämnden. Övrigt beslutsfattande på olika nivåer har i de flesta fall inte dokumenterats i det särskilda coronaärendet. Det tycker vi socialdemokrater är djupt problematiskt. Revisorerna lyfter även möjligheten att redan nu påbörja en utvärdering av krishanteringen vilket vi socialdemokrater tycker är bra. Ifall vi redan nu kan dra lärdomar bör vi göra det. Det kan gynna den fortsatta pandemihanteringen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås trafiknämnden besluta

att ge förvaltningschefen i uppdrag att tillse att nämnden årligen i samband med budgetarbetet får ta del av en 10-årskalkyl för hur respektive års verksamhetsplan med investeringsplan ryms inom det ekonomiska utrymmet som antaganden om anslagsutveckling, prisjusteringar och löpnade effektiviseringar ger.

att årligen i samband med budgetarbetet översända en 10-årskalkyl till regionstyrelsen för hur respektive års verksamhetsplan med investeringsplan

ryms inom det ekonomiska utrymmet som antaganden om anslagsutveckling, prisjusteringar och löpnade effektiviseringar ger.

att ge förvaltningschefen i uppdrag att snarast återkomma till nämnden med en handlingsplan för att säkerställa fullgott brandskydd i hela kollektivtrafiken, med särskilt fokus på att åtgärda bristerna inom tunnelbanesystemet.

att ge förvaltningschefen i uppdrag att tillse att kollektivtrafikens verksamhet omfattas av befintlig epidemiberedskapsplan.